

Patron szkoły

Od 25 października do 19 listopada 2021r. Szkoła Podstawowa w Zarszynie rozpocznie kolejny etap działań związany z wyborem patrona szkoły. Uczniom i ich rodzinom zostaną rozdane ankiety z propozycją zagłosowania na jednego z kandydatów, którzy zostali wyłonieni przez społeczność lokalną w ubiegłym roku (dopuszcza się także inne propozycje). **Ankiety można również pobrać w sekretariacie szkoły.** Lista kandydatów na patrona szkoły przedstawia się następująco:

- 1. Jan Paweł II** – papież (1920-2005), niezaprzeczalny autorytet duchowy i moralny Kościoła, święty, który nawoływał, aby ratować godność każdego człowieka, przebaczał i prosił, aby przebaczać, nawoływał świat do dialogu, w duchu ekumenizmu. Wykładnikiem Jego pontyfikatu były pielgrzymki, nazywano Go „papieżem-pielgrzymem”. W 1979 r., podczas pierwszej pielgrzymki do Polski, wypowiedział znamienne słowa „*Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziem – tej ziemi*”. Według historyków, Papież popierając idee demokratyzmu i solidaryzmu społeczno-narodowego, przyczynił się do upadku systemu komunistycznego w państwach bloku wschodniego. 27 kwietnia 2014 r. został ogłoszony świętym.
- 2. Janusz Korczak** – lekarz, pedagog, pisarz, nazywany często „Starym Doktorem” (1878 -1942). Miał żydowskie korzenie. Był prekursorem działań na rzecz praw dzieci. W 1912 r. został dyrektorem Domu Sierot w Warszawie. Pod jego zarządem placówka ta stała się miejscem wyjątkowym, w którym każdy z wychowanków był „gospodarzem, pracownikiem i kierownikiem”, a dziecięca społeczność działała na zasadach sprawiedliwości, braterstwa, równych praw i obowiązków. W czasie wojny bolszewickiej Korczak pełnił funkcję lekarza w Wojsku Polskim. Podczas II wojny światowej osadzony został na Pawiaku. 5 lub 6 sierpnia 1942 r. Janusz Korczak, wraz ze swoimi wychowankami z Domu Sierot, doprowadzeni zostali na Umschlagplatz, skąd wywieziono ich do obozu zagłady w Treblince. Następnego dnia wszyscy zginęli w krematoriach tego obozu. Choć proponowano mu uwolnienie, nie opuścił swoich podopiecznych. Do końca trzymał dzieci za ręce, zginął razem z nimi. *Odszedł w wytartym mundurze polskiego lekarza wojskowego, który włożył w pierwszym dniu wejścia Niemców do Warszawy i nosił ostentacyjnie, aż do śmierci* – mówił o nim ks. Jan Twardowski. Korczak pozostawił po sobie bogatą spuściznę literacką. *Za syna wybrałem ideę służenia dziecku i jego sprawie* – mówił o sobie. Jego idee wychowania przetrwały do dzisiaj i nazywane są pedagogiką korczakowską. Pośmiertnie odznaczony został Orderem Orła Białego.
- 3. Wojciech Krystyński** – wikariusz parafii w Zarszynie (ponad 50 lat) (1925-1979). Cieszył się dużym autorytetem wśród parafian i dzieci. W ich pamięci zapisał się jako człowiek wspierający ubogich (odzież, żywność, lekarstwa). W czasie II wojny światowej był żołnierzem podziemia, kapelanem placówki AK II Zarszyn, ukrywał się przed Gestapo. Wspomina się go jako patriotę, człowieka cichego i skromnego, wychowawcę trzech pokoleń parafian. Zarszyscy parafianie do dzisiaj wspominają jego modlitwy o dobre urodzaje oraz ochronę parafii od burz, pożarów i powodzi.
- 4. Kurierzy beskidzcy** – zbiorowa nazwa kurierów ruchu oporu, przekraczających południową „zieloną granicę”. W czasie II wojny światowej przez Beskid Niski prowadził szlak kurierski Komendy Głównej ZWZ-AK. Trasę tę pokonywali kurierzy Polskiego Państwa Podziemnego. W latach 1941-1942 przeorganizowano trasę „Jaga”, wyznaczając nowy szlak kurierski „Kora”. Kierownikiem jej został Józef Rak ps. „Korab”, a pokonywali ją Jan Łożański ps. „Orzeł” – najbardziej zasłużony kurier,

Ewa Korczyńska ps. „Ewa”, Izabela Tańska-Kwapińska ps. „Czarna”, Jan Kaprusiak ps. „Ikar”, Janina Wojakowska ps. „Jasia”, Janina Kędzior ps. „Joanna”, Regina Laskowska ps. „Rena” i Walerian Zawada. Trasa prowadziła z Warszawy przez Rymanów Zdrój w kierunku Słowacji i Węgier. Punktem wymiany kurierów i poczty była w Rymanowie Zdroju willa „Nagłowice”. W willi tej przez całą okupację niemiecką znajdowała się kwatera Inspektora Armii Krajowej; był nim Łukasz Grzywacz-Świtalski ps. „Mikołaj”, któremu podlegały wszystkie oddziały AK na terenie powiatów: krośnieńskiego, jasielskiego, brzozowskiego, sanockiego i leskiego. Przedmiotem działalności kurierów łączności zagranicznej było przewożenie poczty (rozkazy, meldunki, sprawozdania, pieniądze, czasem broń) i konwojowanie emisariuszy, oraz przeprowadzanie osób ściganych przez Gestapo. Prawie wszyscy kurierzy z trasy „Kora” odznaczeni zostali Krzyżami Walecznych, a Jan Łożański – Krzyżem *Virtuti Militari*.

- 5. Jan Łożański** ps. „Orzeł”, „Jan Madejski” – legendarny kurier ZWZ-AK na trasie z Warszawy do Budapesztu przez Beskid Niski oraz Tatry (1912-1990). Urodził się w Zarszynie, 4 lutego 1912 r. Zapalony sportowiec (grał w piłkę nożną, odnosił sukcesy jako bokser), został zawodowym wojskowym. Wybuch II wojny światowej zastał go w plutonie przeciwpancernym 6 Pułku Strzelców Podhalańskich w Samborze. Po klęsce wrześniowej uciekł z niewoli niemieckiej i wrócił do Zarszyna. W grudniu 1939 r. postanowił przez Węgry udać się do polskiego wojska, tworzącego się we Francji. Jednak do służby zaangażowano go już na terenie Węgier – wysportowany, zawodowy żołnierz został kurierem bazy „Romek” w Budapeszcie. Początkowo szedł do Polski przez Tatry, później 45 razy przemierzał trasę „Jaga” – „Kora” (przez Beskid Niski, w okolicach Rymanowa Zdroju). Służbę kurierską pełnił z przerwami do 1945 r. W czasie trudnej i niebezpiecznej służby był dwukrotnie aresztowany przez Gestapo, czterokrotnie przez Węgrów. Gestapo zastrzeliło jego siostrę, Irenę oraz osadziło w więzieniu na pół roku podeszłego już w latach ojca. W przerwach pomiędzy wyprawami do Polski studiował na budapeszteńskiej politechnice pod nazwiskiem Jan Madejski. Zapewniało mu to doskonałe alibi i możliwość swobodnego poruszania się na terenie Węgier. Po wojnie dotarł do dowództwa II Korpusu w Anconie i tam otrzymał polecenie powrotu na kurierski szlak. Głównym jego zadaniem po zakończeniu wojny było wyprowadzanie z Polski osób zagrożonych aresztowaniem przez UB i NKWD oraz rodzin oficerów PSZ na Zachodzie. Aresztowany został 17 lipca 1947 r. w Cieszynie przez funkcjonariuszy UB w Krakowie. W 1948 r. został skazany przez Rejonowy Sąd Wojskowy w Warszawie na 15 lat więzienia oraz utratę praw obywatelskich i honorowych na 10 lat. Od jesieni 1948 r. aż do amnestii w sierpniu 1956 r. przebywał w jednym z najcięższych więzień – we Wronkach. Jan Łożański został odznaczony m.in. Srebrnym Krzyżem *Virtuti Militari*, Krzyżem Walecznych, Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem Armii Krajowej. Zmarł 21 czerwca 1990 w Sanoku. Lubił spotykać się z młodzieżą szkolną wspominając czasy wojny i szlaku kurierskiego.

- 6. Św. Marcin**, biskup z Tours, żył w IV w. Urodził się w rzymskiej prowincji Pannonia. Jest świętym kościoła katolickiego i prawosławnego. Jako nastolatek został rzymskim legionistą. Z tego okresu znane jest pewne wydarzenie, które zaważyło na Jego późniejszym życiu – raz zimą spotkał żebraka i oddał mu połowę swojej żołnierskiej opończy. Wg tradycji, we śnie przyszedł do Niego Chrystus odziany w ten strój i wypowiedział słowa: *Patrzcie, jak mnie Marcin, katechumen przyodział.*

Po zwolnieniu ze służby wojskowej rozpoczął ascetyczne i pustelnicze życie. Cieszył się uznaniem i szacunkiem z powodu czynionych cudów i uzdrowień chorych. Proszono Go, aby został biskupem Tours. Godność tę przyjął, sprawując ją 25 lat. Zawsze wstawiał się za biednymi, dążył do sprawiedliwości, nawracał na wiarę chrześcijańską. Jest patronem Francji i patronem wielu kościołów, w tym kościoła parafialnego w Zarszynie.

7. **Witold Pilecki** – rotmistrz Wojska Polskiego (1901-1948). Uczestnik kampanii wrześniowej, działacz polskiego podziemia, więzień i organizator ruchu oporu w KL Auschwitz. Podczas działań wojennych walczył jako dowódca plutonu 41 Dywizji Piechoty. W Warszawie zorganizował Tajną Akcję Polską, brał udział w Powstaniu Warszawskim. Po wojnie, w 1945 r., organizował podziemne struktury antykomunistyczne. Aresztowano go i poddano torturom, zarzucając mu przygotowanie zamachu na funkcjonariuszy bezpieczeństwa. Skazany na karę śmierci i stracony w maju 1948 r. Uniewinniono go w 1990 r. Pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego.
8. **Stanisław Węgrzynowski** – ksiądz (1890-1943). Pochodził z Posady Zarszyńskiej. Ostatnim jego probostwem była parafia pw. Św. Józefa w Nisku. W czasie wojny był działaczem ruchu oporu, członkiem AK. Powiadomiony, że zbliża się Gestapo, aby go aresztować, dobrowolnie oddał się w ich ręce. Więziony w obozie w Oświęcimiu i Dachau. Tam poddany był okrutnym torturom, w końcu zamordowany w komorze gazowej. Wśród współwięźniów prowadził modlitwy do św. Józefa, często odmawiał różaniec. Wliczony został w poczet męczenników XX wieku. Obecnie trwa proces beatyfikacyjny ks. Stanisława Węgrzynowskiego.
9. **Stefan Wyszyński** – kardynał (1901-1980) – Prymas Polski w latach 1949-1982, nazywany Prymasem Tysiąclecia. Pełnił wiele godności kapłańskich i społecznych. Był twórcą *Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego* i *Wielkiej Nowenny Tysiąclecia*. Jego heroiczna postawa, połączona z mądrością i niezwykłą intuicją, pozwoliła przetrwać polskiemu Kościołowi w trudnym okresie stalinizmu. Był inwigilowany i represjonowany przez SB i władze komunistyczne. W latach 1953-1956 był internowany, m. in. w Komańczy. Był niekwestionowanym autorytetem moralnymi i duchowym, współtwórcą przemian społecznych w Polsce. Zawsze kierował się sercem, dobrocią, miłością. Odznaczony Orderem Orła Białego. 12 września 2021 roku został beatyfikowany.

Dyrektor Szkoły Podstawowej w Zarszynie

Anna Ćwiąkała